

การพัฒนาารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์
โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ลูกพ่อขุนผาเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1
Development of a Local History Curriculum Administration Model Using Active Learning
for Teachers to Promote the "Luk Por Khun Pha Mueang" Characteristics in Schools
Under the Office of the Primary Educational Service Area of Phetchabun Area 1

ชนิษฐา ม่วงศรีจันทร์¹

Email Khanittha.01974@gmail.com

²สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 120 คน และครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 120 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ มีความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การออกแบบการเรียนรู้ 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร 4) กระบวนการใช้หลักสูตร 5) ผลผลิต และปัจจัยแห่งความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบมีความถูกต้องความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ ตามกระบวนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ทั้ง 6 ขั้นตอน มีผลการตรวจสอบการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนที่ดำเนินการแล้ว คิดเป็นร้อยละ 99.45 โรงเรียนที่กำลังดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 0.55 โรงเรียนที่ไม่ดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 0.00 4) รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะลูกพ่อขุนผาเมือง มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจของคู่มือการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรท้องถิ่น, การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน, คุณลักษณะลูกพ่อขุนผาเมือง

Abstract

This research aimed to: 1) study baseline data on the administration of a local history curriculum; 2) develop a model for the administration of a local history curriculum; 3)

experiment with the developed model for local history curriculum administration; and 4) evaluate the model for local history curriculum administration. The sample group for this study consisted of 94 school administrators, 120 heads of academic affairs, and 120 history teachers, selected through purposive sampling. The data collection instrument was a questionnaire. Data were analyzed using Content Analysis, mean, and standard deviation. The research findings revealed the following: 1. School administrators, heads of academic affairs, and history teachers identified the highest priority needs for enhancing teachers' active learning management competency as learning design. 2. The developed model for local history curriculum administration comprises five components: 1) principles of the model, 2) objectives of the model, 3) curriculum administration factors, 4) curriculum implementation process, and 5) outcomes and success factors. The model was found to be highly accurate and appropriate. 3. The experimental results of using the local history curriculum administration model, following all six steps of the local history curriculum administration process, showed that 99.45 of schools had already implemented the model, 0.55 were in the process of implementation, and 0.00 had not implemented it. 4. The local history curriculum administration model, utilizing active learning management by teachers to foster the characteristics of "Luk Pho Khun Pha Mueang" (referring to a local cultural/historical identity), was found to be highly feasible and beneficial. Furthermore, the satisfaction with the handbook for local history curriculum administration using active learning management by teachers was rated at the highest level.

Keywords: Local Curriculum Administration, Teacher-Led Active Learning, " Luk Por Khun Pha Mueang " Characteristics

บทนำ

พระบรมราชโองบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่แก่นักเรียน 4 ด้านซึ่งประกอบด้วย มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งเห็นได้ว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีคุณภาพมีชีวิตที่ดี และการจัดการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเสริมสร้างความสามารถในการนำกระบวนการ และวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จากการรายงานผลตามแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาและรายงานผลโครงการพัฒนารอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นฯ พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ครูมีภาระงานสอนจำนวนมาก ส่งผลให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนน้อย ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายอย่างเดียว ไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน ขาดการวัดและประเมินผล นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์น้อย เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ ทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่สนใจเรียน ส่งผลให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์น้อย ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ค่อนข้างต่ำ จากสภาพ

ปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อใช้ขับเคลื่อนกับทุกสถานศึกษาในสังกัดอย่างเป็นรูปธรรม

การบริหารหลักสูตรเป็นภารกิจงานด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง การใช้หลักสูตร การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร ในการจัดการศึกษาเพื่อเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้จริงในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งต้องอาศัยการทำงานจากหลายฝ่ายในการบริหาร (สมเกียรติ อินทสิงห์, 2563, น. 33)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะลูกพ่อขุนผาเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์
- 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์
- 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 120 คน และครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 120 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ในปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 334 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

3. ขอบเขตเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระหว่าง เดือนพฤศจิกายน 2567 - เดือนมีนาคม 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

1. แหล่งข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) เอกสาร บทความ วารสาร ข้อมูลจากรายงานต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นฯ จำนวน 9 ท่าน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 94 คน 2) ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 1,223 คน รวมจำนวน 1,317 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 120 คน ครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 120 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 การศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ จากบทความ วารสาร ข้อมูลจากการรายงานต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ฯ โดยใช้แบบสอบถาม

2.3 การศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 9 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ค่าสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ จำนวน 11 คน

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาร่างรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) จุดประสงค์ของรูปแบบ 3) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร 4) กระบวนการใช้หลักสูตร 5) ผลผลิต และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

2.2 ตรวจสอบร่างรูปแบบโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน

2.3 จัดทำรูปแบบและคู่มือการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยร่างรูปแบบ ดำเนินการตรวจสอบร่างรูปแบบและตรวจสอบยืนยันอีกครั้ง โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมอีกครั้ง โดยเก็บข้อมูลการประเมินคู่มือด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน 2) ครู จำนวน 1,233 คน รวม 1,317 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด 2) ครู โดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียน รวม 120 คน ในปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 214 คน

2. การดำเนินงานตามกระบวนการใช้หลักสูตร มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การวางแผนการบริหารหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 4 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ขั้นตอนที่ 5 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 6 การประเมินการใช้หลักสูตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการตามรูปแบบด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ค่าสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน 2) ครู จำนวน 1,223 คน รวม 1,317 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 94 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด 2) ครู โดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 120 คน ครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 120 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง 3) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 20 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยใช้แบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ โดยใช้แบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จึงนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามในการสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะฯ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	การออกแบบ การเรียนรู้	4.44	0.36	มาก	4.54	0.33	มากที่สุด	0.023	1
2	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.42	0.37	มาก	4.47	0.31	มาก	0.011	3
3	การใช้และพัฒนาสื่อ การเรียนรู้	4.43	0.40	มาก	4.50	0.40	มากที่สุด	0.016	2
4	การวัดและประเมินผล	4.42	0.41	มาก	4.44	0.31	มาก	0.005	4
	รวม	4.43	0.34	มาก	4.49	0.26	มาก	0.014	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลความต้องการจำเป็นพบว่ามิตซ์นี้ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ในภาพรวมเท่ากับ 0.014 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การออกแบบการเรียนรู้ (PNI_{modified} = 0.023) และด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผล (PNI_{modified} = 0.005)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ

2.1 รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ด้านปัจจัยการบริหาร องค์ประกอบที่ 4 ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร องค์ประกอบที่ 5 ด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนฯ และคุณลักษณะลูกพ่อขุนผาเมือง และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63 , S.D. = 0.20) และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.71 , S.D. = 0.16)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

ผลการตรวจสอบการดำเนินการตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ ของโรงเรียนในสังกัด จำนวน 120 โรงเรียน ภาพรวมมีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 96.67 ไม่ได้ดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 0.00 และกำลังดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 3.33

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71)

4.2 ผลการสอบถามความพึงพอใจ ของการใช้คู่มือการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ มีความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน มิตซ์นี้ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การออกแบบการเรียนรู้ สอดคล้องกับบัวชรา เล่าเรียนดี และคณะ (2560) ที่ระบุว่า การเรียนรู้เชิงรุกช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยผู้สอน เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกที่ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้องค์ประกอบที่ครอบคลุมตั้งแต่หลักการไปจนถึงการปฏิบัติและสมรรถนะของครู

2. จากการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความชัดเจนในด้านหลักการ แนวคิด และกระบวนการที่เป็นระบบ ใช้กระบวนการบริหารหลักสูตร ทั้ง 5 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Black and Wiliam (2018) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. จากการทดลองใช้รูปแบบสามารถในการนำไปใช้จริง โรงเรียนเกือบทั้งหมดสามารถดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้อย่างครบถ้วน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบและ ความพร้อมของบุคลากรในสังกัดฯ ในการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนภาส (2560, หน้า 242 - 245) พบว่า องค์ประกอบ กระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

2) การมีส่วนร่วมคิด 3) การมีส่วนร่วมดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และองค์ประกอบแรงจูงใจ และการทำงานเป็นทีม เป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา

4. จากผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ หลังการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการขับเคลื่อนการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาประวัติศาสตร์ฯ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ข้า แสงจันทร์ (2561) พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพ ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ โดยที่ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ พบว่า โครงสร้างของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหาร พบว่ามีคุณภาพ ด้านความเหมาะสม อรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการพัฒนาไปใช้

1.1 ประกาศนโยบายและแนวทางขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถือปฏิบัติอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมสู่การปฏิบัติ

1.2 จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่ดี ของบุคลากรหรือสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาที่ตรงจุดและชัดเจน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้บริหาร ครูผู้ใช้เกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นถึงสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติของสถานศึกษาในเชิงลึกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กาญจโนภาส (2560, หน้า 242 - 245) **การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา**

ในการประชุมวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2561; หน้า 26-40. กรุงเทพฯ.

ข้า แสงจันทร์. (2561). **ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและการพัฒนารูปแบบสถานศึกษาโดยเสริมพลังอำนาจ**

ชุมชนเพื่อสร้างอาชีพในโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต

สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สมเกียรติ อินทสิงห์. (2563). **การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสารคณะ**

วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน. (2564). **การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

ชวลิต ชูกำแหง. (2561). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Black, P., & Wiliam, D. (2018). **Classroom Assessment and the Learning Sciences**.
Assessment in Education: Principles, Policy & Practice, 25(6), 613-628.